

Радослав Асенов

Випуск 2015

„От играчки към тетрадки”

Страхотно е да намериш съмишленици и хора, които са ентузиазирани за нещо и се борят това да се случва

Казвам се Радослав Асенов. На 29 години съм и до мен са прекрасната ми съпруга и нашият сладур Емилиян.

Роден съм в София, отраснал съм в Лом. Като студент дойдох в Благоевград, където се запознах със съпругата си и намерих много приятели, които се оказаха важна част от живота и мотивацията ми да започна да се занимавам със застъпничество за хора в неравностойно положение. Така започна всичко - застъпвайки се за деца да влязат в общински детски градини.

В последната година от следването ми в Югозападния университет - 2009 г, се запознах с хора от ромската махала в Благоевград. Веднъж, отивайки на църква, там видях едно много бедно семейство. Това си личеше по дрехите и обувките им, или по скоро по липсата на обувки, изключително лошия български и факта, че не се бяха къпали от известно време. След службата с тях се заговори мой приятел, преподавател в Американския университет в България. Аз не успях много да говоря с тях, защото те тръгнаха скоро. Следващата неделя отново дойдох и тогава успях да ги разпитам за начина, по който живеят.

Скоро посетих това семейство. Те живеят в „Предел махала”, която е изолирана от града и в този „квартал” няма пътища, а само кози пътеки. Когато бях малък баба ми и дядо ми живееха в един от ромските квартали в Лом. Въпреки това аз никога не съм виждал такова нещо, каквото видях в „Предел махала”. Хората живееха в голяма мизерия, без ток, без вода, в схлупени едностайни къщички със счупени прозорци. А семейството, при което отивах, живееше в постройка от 9 кв.м., изградена от подръчни материали, прътове и одеяла вместо стени. Най-малкият обитател беше на 3 години, а най-възрастният - на 70. Общо вътре живееха шестима души.

Тази гледка отключи в мен желанието да направя нещо. Тогава не знаех какво точно, но исках да променя с каквото мога състоянието на тази група от хора.

Аз и моят приятел, професорът от Американския университет, помогнахме на бедното семейство. Събрахме пари от дарения и на мястото на колибата построихме дървена къща. Отне ни около 2 седмици, защото работехме предимно двамата. Съседите и единият от синовете на семейството ни помагаша, но не бяха квалифицирани и трудно работеха с нещо по-сложно от чук. Построената едностайна къща беше с почти същите размери - 12 кв. метра.

Тази инициатива ни накара да осъзнаем, че има хора, които биха се включили да помагат със средства и усилия за добри хуманни каузи. Докато бяхме в махалата се запознахме с много хора. Те ни обясняваха за проблемите си. Направи ни впечатление, че в този най-беден от махалата район с около 30 къщи нито едно от

децата не посещава детска градина, а те бяха около 60 на брой. Всички бяха по цял ден навън и играеха със стъкла, ножове, пирони и разни други опасни предмети, взети от близкото квартално сметище.

Започнах да обикалям близките до махалата детски градини. Убеждавах ръководствата им да вземат тези деца, а родителите ми - да ги пуснат на градина. Част от родителите склониха, защото ние им помогнахме да им се намалят месечните такси. За съжаление нито една детска градина не искаше да приеме тези деца. Директорките ме изпращаха с думите: „С „Пределци” не искаме да работим.”

Тогава осъзнахме, че трябва да направим нещо за тези деца и техните родители. Те не бяха готови да се впишат в обществото, но и то не беше готово за тях. Затова през 2011 г. осъществихме първия проект. Приятелят ми от университета, Бил Кларк, е част от борда на директорите на НПО - сдружение „Де-Три Навигатори”. Заедно с него кандидатсвахме за грант и осъществихме първия си проект „Предучилищна подготовка за деца от ромски произход”. Името говори само по себе си. Наехме двама души от ромски произход - социален работник и студент, тогава първи курс. Преминахме през обучение и наехме допълнително един учител от близката детска градина да ни помага за 3 часа седмично с децата. Включихме 25 деца между 3 и 6 години. Първоначално работехме с тях в един двоен гараж за по четири часа дневно, защото нямаше друго подходящо помещение в близост до махалата, което да искат да ни отдадат за малко пари.

Проектът бе много успешен - за пръв път в града се правеше подобно нещо за децата от махалата. Сред тях имаше 6-7 просеци деца, които престанаха да правят това. Много национални медии проявиха интерес и сами ни намираха и правеха репортажи за нас. За съжаление институциите не се зарадваха от случващото се и не искаха да си сътрудничат с нас, въпреки нашите усилия, кръгли маси и писма до началниците им. След приключването на проекта почти всички деца бяха записани в детски градини и училища.

Аз и хората от „Де-Три Навигатори” осъзнахме, че процесът на включване на деца от махалата в Благоевград в българската образователна система не може да бъде само единичен акт. Започнахме да търсим начини как да продължим да подпомагаме диалога между ромите, техните деца и институциите. Искахме да помогнем на майките и бащите на тези деца да започнат да правят усилия за пълноценно включване в обществото, като започнат от образованието на децата си и придобиването на базови умения за общуване вътре и извън махалата.

От 2013 г. досега осъществяваме проект „От играчки към тетрадки”. Аз измислих името. Работим с деца и родители от ромската махала в затруднено социално положение. Помагаме на децата да влязат в детски градини и училища, да се задържат там и да постигат добри резултати. Сътрудничим си с няколко училища в града и една целодневна детска градина. Институциите и общината започнаха, макар и с малко, да гледат по-положително на нашата работа. Привлякохме хора на ключови постове към нашата кауза.

Провеждаме обучения за родители на деца в предучилищна и училищна възраст. Имаме страхотни резултати. Родителите общуват по-добре с децата си и поддържат

по-добра връзка с техните учители и възпитатели. Започват да изграждат в себе си капацитет да се справят в трудни ситуации и да полагат адекватни родителски грижи. Децата стават все по-редовни и отговорни към учебния процес. Вече мечтаят за нещо повече от кон и каруца, което доскоро беше най-голямата мечта за хората в махалата.

Работим и с такива деца, които никога не са посещавали училище. Те са на възраст от 12 до 15 години и никой не се е ангажирал досега да ги привлече към образованието. Причините, поради които не посещават училище, са различни: от нехайство до болести или излизане на родителите им в чужбина. За пръв път ние им дадохме шанс да се образуват и да получат възможност за по-добър живот.

Чувствам се щастлив от това, което правя. Радвам се, че каузата ми да помогна на хората от ромската махала в Благоевград се превърна в мое професионално поприще. В момента съм заобиколен от екип от хора, с които заедно работим здраво промяната да се случва. Въпреки че на моменти разочарованията и опасността от „прегаряне” са големи, ние продължаваме да бъдем удовлетворени от нашите усилия и от резултатите, които идват бавно, но са много хубави.

Това, което направи Българско училище за политика „Димитър Паница”, беше да потвърди и запечата в мен увереността, че усилията ми не са напразни. Страхотно е да намериш съмишленици и хора, които са ентузиазирани за нещо и се борят това да се случва. Хареса ми, че по време на обучението и общуването с екипа на училището разбрах, че за тях също е важно не само да искаш да правиш нещо, а и с какви подбуди го правиш. За мен бе хубаво да откроя, че ценностите, които предава Българското училище за политика са морал и загриженост за другите.

Смятам, че платформата, която БУП предлага, за споделяне на филантропски каузи е страхотен пример и възможност за срещи на хора с общи интереси. Тя е пример за обществото как група от хора могат да правят положителни промени. Тя е възможност за да намериш съмишленици с близки или подобни каузи, което е още една причина да продължиш напред.